

2. पादविग्रह (wie eben) adj. ein Viertel des Umfangs habend: तत्र (कृते युगे) धर्मशतुष्पादे च धर्मः पादविग्रहः HARIV. 11305. 11318. 14025.

पादविधान (पाद + वि०) n. die Anordnung der Verstheile, Titel einer dem Çaunaka zugeschriebenen Schrift, Ind. St. 4, 102. MÜLLER, SL. 234.

पादविज्ञप् (पाद + वि०) f. Schuh HÄR. 74.

पादवीथी f. dass. H. ç. 154. Wohl nur eine fehlerhafte Form; vgl. पादपीवी.

पादवृत्त (पाद + वृत्त) 1) m. du. die beiden constitutiven Elemente des Versviertels, die Länge und die Kürze RV. PRĀT. 1, 15. — 2) adj. Bez. des Svarita, welcher vom vorangehenden Udatta durch Hiatus getrennt ist, VS. PRĀT. 1, 119. AV. PRĀT. 3, 63. पदविवृत्यो पादवृत्तः TAITT. PRĀT. 2, 8. — Vgl. u. वृत्त.

पादवेष्टनिक (von पाद + वेष्टन) Strumpf VJUTP. 208.

पादव्याख्यानं adj. von पदव्याख्यान gaṇa śṛṅganaदि zu P. 4, 3, 73.

पादशब्द (पाद + शब्द) m. = पदशब्द das Geräusch der Fussstritte P. 6, 3, 56. DAÇ. 2, 6.

पादशस् (von पाद) adv. VOP. 7, 69. 1) Fuss bei Fuss, fussweise M. 1, 82. MBH. 12, 8501. — 2) viertelweise M. 1, 82. 83. MBH. 12, 8502. 8, 849.

पादशाखा (पाद + शा०) f. Zehe ÇABDĀRTHAK. bei WILS.

पादशीली f. Fussring (ein Schmuck) H. ç. 134. Wohl eine fehlerhafte Form.

पादश्रुया (पाद + श्रु०) f. das den Füßen zu Willen Sein, ehrfurchtsvoller Ausdruck statt des einfachen श्रुया. इच्छामः ० पा तव कर्तुम् HARIV. 12385.

पादशेष (पाद + शेष) n. Viertel: सर्वत्र त्रिपलं स्वर्णं दातव्यं प्रणातात्मना । तदर्थं पादशेषं वा HARIV. 16218. Die beiden Theilen des zusammengesetzten Wortes gerecht werdende Bedeutung das übrig bleibende Viertel passt nicht in den Zusammenhang.

पादशैल (पाद + शैल) m. Vorberg ÇABDAR. im ÇKDR.

पादशौच (पाद + शौच) n. = पदशौच das Reinigen der Füße PAÑĀT. I, 188. 33, 25. PRAB. 22, 19.

पादसंहिता (पाद + सं०) f. die Zusammenfassung mehrerer Wörter in einem Versviertel Schol. zu VS. PRĀT. 1, 158.

पादस्तम्भ (पाद + स्त०) m. Pfeiler, Stützbalken MIT. 146, 1.

पादस्फोट (पाद + स्फोट) m. Wunden an den Füßen AK. 2, 6, 2, 3. H. 465.

पादस्वेद (पाद + स्वे०) n. das Schwitzen oder Schwitzenlassen der Füße gaṇa śṛṅganaदि zu P. 4, 4, 19. Davon ०स्वेदनिर्क adj. = ०स्वेदनेन निर्वृतम् ebend.

पादरुष (पाद + रुष) m. das Einschlafen des Fusses SUÇA. 1, 360, 9. 256, 21.

पादरुक् (पाद + रुक्) adj. was man mit den Füßen entwendet Sch. zu P. 2, 1, 32. 3, 3, 113. पादान्यो क्रियते पादरुक्: SIDDB. K. VOP. 26, 27.

पादहीनात् (abl. von पाद + हीन) adv. ohne Abschnitte oder Uebergänge, auf ein Mal SUÇA. 2, 145, 12. — Vgl. पादतस् 3.

पादकुलक (von पाद + कुल) N. zweier Metra COLEBR. Misc. Ess. II, 87. 135 (2, 6). 136 (17).

पादाग्र (पाद + अग्र) n. Fussspitze AK. 2, 6, 2, 22. H. 617. HALĀJ. 2, 374. पादाघात (von पाद + घा०) m. Schlag mit dem Fusse, Fusstritt KATĀS. 13, 102.

पादाङ्ग (पाद + अङ्ग) n. Fussring (ein Schmuck) AK. 2, 6, 8, 11. H. 665. ०दी f. HÄR. 173.

पादाङ्गुलि (पाद + अङ्गुलि) f. Zehe ÇĀÑKH. ÇA. 4, 13, 29. ०ली HARIV. 14268. पादाङ्गुलीयक (पाद + अङ्गु०) Fussring, ein auf einer Zehe getragener Ring H. ç. 135.

पादाङ्गुष्ठ (पाद + अङ्गुष्ठ) m. die grosse Zehe SUND. 1, 9. R. 1, 1, 63. 4. 9, 91. SUÇA. 1, 125, 13. H. 1108.

पादात् m. = पादात् Fussknecht ÇABDAR. im ÇKDR.

पादात् 1) m. = पादात् Fussknecht HALĀJ. 2, 295. MBH. 2. 1904. 4. 1044. 6, 692. HARIV. 3093. R. 6, 73, 3. PRAB. 78, 16. कस्त्यश्चर्यपादात्म् MBH. 3, 15044. R. 1, 74, 4. AK. 2, 8, 2, 1. अनन्तर्यपादात् adj. MBH. 6. 2783. KATĀS. 38, 5. अक्षपादात्सारमेयी भुवम् 27, 150. ०संप्रकार PAÑĀT. ed. orn. 57, 15. — 2) n. oxyt. Fussvolk gaṇa भिन्नादि zu P. 4, 2, 38. AK. 2, 8, 2, 35. सादिनामन्तरे स्वाप्यं पादात्तमपि दक्षितम् MBH. 12. 3672. — Vgl. u. पादात्.

पादाति m. = पादात् Fussknecht WILSON nach BUAR. DVIRUPAK. ÇKDR. angeblich nach H.

पादातिक m. dass. AK. 2, 8, 2, 34. H. 498.

पादानुध्यात (पाद + अनु०) an den die Füße dessen und dessen gedacht haben, ehrfurchtsvoller Ausdruck in Inschriften (COLEBR. Misc. Ess. II, 300). 307. fg. Journ. of the Am. Or. S. 6, 539, 2) für an den der und der gedacht hat. Nach COLEBR. (Misc. Ess. II, 303), LASSEN (Z. f. d. K. d. M. 5, 465) und HALĀJ. (Journ. of the Am. Or. S. 6, 541. 7, 36) so v. a. Sohn und Nachfolger, nach unserer Ansicht so v. a. der rechtmässige Nachfolger (an den schon der Vorgänger gedacht hatte) dessen und dessen (das vorangehende पाद ist ganz unwesentlich). Statt अनुध्यात kommt in einer Inschr. in dem so eben genannten Journal 6, 543, 5. 6 zwei Mal अनुध्यान vor. was schwerlich richtig ist.

पादात्त (पाद + अत्त) m. das Ende oder die Nähe der Füße: त्वं पादात्ते लुठसि so v. a. du wälzest dich zu meinen Füßen Spr. 732.

पादात्तर (पाद + अत्त) n. die Entfernung eines Fusses: ०रे unmittelbar neben (gen.) MBH. 1, 7164. nach Machung eines Schrittes ÇĀK. ÇU. 16, 1. 59, 8. 65, 3. Die andere Recension hat st. dessen पादात्तरे, doch erscheint 41, 8 auch jene Form als v. l.

पादात्तिक (पाद + अत्त) n. die Nähe der Füße: ह्यरादेव मही मूर्धा स्पृशन्पादात्तिकं येषां in die Nähe der Füße so v. a. zu ihm hin MĀK. P. 70, 11.

पादान्बु (पाद + अम्बु) adj. wobei ein Viertel Wasser ist AK. 2, 9, 53. — Vgl. 2. पादजल.

पादान्मस् (पाद + अम्) n. Fusswasser, Wasser, in dem die Füße gewaschen worden sind, JĀCĀ. 1, 154.

पादायन m. patron. von पाद gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110.

पादारक m. = पोलिन्द TRIK. 1, 2, 13. — Vgl. पदार und पादालिन्द.

पादार्ध (पाद + अर्ध) n. die Hälfte eines Viertels, ein Achtel M. 8, 404. पादालिक H. an. 4, 261 zur Erkl. von धुन्धुमार: MBH. liest st. dessen पादालिक.